

کتاب پژوهش کیفی؛ راهنمای طراحی و کاربست منتشر شد

کتاب پژوهش کیفی؛ راهنمای طراحی و کاربست نوشته شاران بی. میریام و الیزابت جی. تیسدل با ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس به همت سازمان سمت منتشر شد.

کتاب پژوهش کیفی؛ راهنمای طراحی و کاربست نوشته شاران بی. میریام و الیزابت جی. تیسدل با ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس به همت سازمان سمت منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، کتاب پژوهش کیفی؛ راهنمای طراحی و کاربست نوشته شاران بی. میریام و الیزابت جی. تیسدل با ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس توسط سازمان سمت منتشر و راهی بازار نشر شده است

این کتاب برای دانشجویان رشته های مشاوره در همه مقاطع و رشته های روان شناسی و علوم تربیتی به عنوان منبع کمک درسی روش تحقیق ترجمه شده و بیانگر تلاش نویسندگان آن برای شرح پژوهش کیفی به شیوه روایتی و در قالب راهنمای عملی برای بیان تفکرهای جدید درباره این نوع پژوهش است. کتاب با معرفی ویژگی های عمومی رویکرد پژوهش کیفی، از پژوهش کیفی پایه به عنوان یکی از راهبردهای این رویکرد نام می برد و برای این روش چهار ویژگی عمده معرفی می کند: ۱) بر فرایند فهم و درک معنا از دیدگاه شرکت کنندگان تمرکز می شود؛ ۲) ابزار اصلی گردآوری و تحلیل داده ها خود پژوهشگر است. وی از طریق ارتباط کلامی و غیر کلامی فهم خود را بسط می دهد، اطلاعات را پردازش می کند، برداشت ها و تفسیرهای خود از یافته ها را برای بازبینی و اطمینان از محصول با شرکت کنندگان در میان می گذارد، و پاسخ های غیرعادی یا پیش بینی نشده را کشف می کند؛ ۳) پژوهشگران از پژوهش کیفی به این دلیل استفاده می کنند که نظریه ای وجود ندارد یا نظریه های موجود برای تبیین پدیده مناسب نیستند. بنابراین ویژگی مهم دیگر پژوهش کیفی فرایند استقرایی یا حرکت از جز به کل است؛ و ۴) از نقل قول های حاصل از مصاحبه با شرکت کنندگان، یادداشت های میدانی و مشاهدات جهت انتقال آنچه در مورد پدیده شناسایی و کشف شده، برای ارائه توصیفی غنی و جامع از آن استفاده می شود.

مطالب کتاب در سه بخش و ۱۰ فصل تنظیم شده است. بخش اول، شامل چهار فصل، ضمن معرفی پژوهش کیفی و شش طرح متداول در این حوزه، پارادایم کیفی را بسط داده، روش های ترکیبی، اقدام پژوهی، انتقادی و پژوهش هنرمحور را به عنوان راهبردهای این پارادایم معرفی می کند. در پایان این بخش، چگونگی طراحی مطالعه و انتخاب نمونه در پژوهش های کیفی به دقت بحث شده است. بخش دوم به صورت گسترده به روش های جمع آوری داده های کیفی می پردازد و در سه فصل روش های مختلف مصاحبه، مشاهده و استخراج داده از اسناد و محصولات ساخته شده را معرفی می کند. بخش نهایی به تحلیل و گزارش داده های کیفی اختصاص دارد. در این بخش، چگونگی تحلیل داده های کیفی، مسائل روایی، پایایی و اخلاق در پژوهش کیفی و همچنین شیوه های نوشتن گزارش پژوهش کیفی به صورت جامع معرفی شده است.

در پیشگفتار مؤلفان این اثر آمده است: این ویرایش از کتاب بیانگر جدیدترین تفکر درباره پژوهش کیفی و درک آن است. نخستین ویرایش این کتاب (۱۹۸۸) بر مطالعه موردی کیفی متمرکز بود؛ در ویرایش دوم (۱۹۹۸) مطالعه موردی اهمیت ثانوی داشت. در ویرایش سوم (۲۰۰۹) به مطالعه های موردی کیفی کمتر توجه شد. این ویرایش، یعنی ویرایش چهارم، تا حد زیادی بر پژوهش کیفی تفسیری / ساختارگرایانه متمرکز دارد، که در آن مطالعه موردی کیفی یک طرح متداول است که همراه با آنچه ما پژوهش کیفی پایه، قوم نگاری، نظریه داده بنیاد، پژوهش روایتی و پژوهش کیفی پدیدارشناسی می نامیم معرفی شده است. در حقیقت، ما فصل مربوط به انواع پژوهش کیفی را حفظ و به روز کرده ایم زیرا تجربه های تدریس و اجرای کارگاه های مختلف مشخص کرد که تفاوت میان این رویکردها برای پژوهشگرانی که در عرصه پژوهش کیفی مبتدی هستند چندان واضح نیست از این رو، فصلی به ایجاد تمایز میان این انواع متداول و نیز واکاوی هم پوشی های آن ها اختصاص داده شد.

در پیشگفتار مترجمان این اثر آمده است: تسلط طولانی مدت رویکرد کمی بر تحقیقات علمی به علت عدم توانایی در حل مسائل موجود در زمینه های مختلف علمی از جمله علوم تربیتی و روان شناسی در دهه های آخر قرن بیستم با چالشی جدی مواجه شد. چالش گران کسانی بودند که یک رویکرد را برای پاسخ گویی و حل انواع گوناگون سؤال ها و مسائل پژوهشی مناسب و کامل نمی دانستند. جدال دو پارادایم که در ادبیات پژوهش از آن با نام «جنگ دو پارادایم» یاد می شود، حاصل تفکر اندیشمندانی بود که ادعا می کردند رویکرد آنان بهتر است. چالش موجود به این نتیجه ختم

شد که سؤال‌ها و مسائل مورد نظر، تعیین‌کننده روش پژوهش هستند. به بیان دیگر، برای بعضی از سؤال‌ها و مسائل، بهترین روش پژوهش، کمی و برای سؤال‌ها و مسائل دیگر، بهترین روش پژوهش، کیفی است؛ مثلاً، زمانی که با یک مسئله یا پدیده‌ای روبه‌رو می‌شویم که دانش کافی درباره آن وجود ندارد و یا قصد کشف و دریافت اطلاعات بیشتر و کامل‌تر درباره موضوع یا پدیده‌ای داریم رویکرد کیفی، تنها رویکرد مناسب است. می‌توان گفت، آنچه در پژوهش مهم است و باید مورد توجه قرار گیرد، برنامه‌ریزی و اجرای پژوهش به صورتی است که به بهترین وجه به مسائل و سؤال‌های پژوهش پاسخ دهد.

کتاب پژوهش کیفی؛ راهنمای طراحی و کاربست نوشته شاران پی. میریام و الیزابت جی. تیسدل با ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس به همت پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) به بهای ۳۰ هزار تومان منتشر شد.